

Op en top vreedzaam

Bij Spelenderwijs Utrecht heeft iedereen een stem en een inbreng. Niet alleen de kinderen die een van de peutercentra of voorschoolse voorzieningen bezoeken, maar ook medewerkers in alle lagen van de organisatie. Belangrijkste aanjager van deze democratische cultuur is het programma De Vreedzame School.

📍 Karin van Breugel, in opdracht van de CED-Groep 📷 Istockphoto

S

Spelenderwijs Utrecht beheert vrijwel alle peutercentra en voorschoolse voorzieningen in Utrecht en Vleuten-De Meern. De organisatie is jong, ze ontstond zo'n twee jaar geleden na een fusie. 'In Utrecht is De Vreedzame School al jarenlang een fenomeen. Alle scholen en een groot aantal wijken zijn vreedzaam. Ook alle Utrechtse locaties van Spelenderwijs waren op het moment van de fusie vreedzaam. Zodra de fusie een feit was, is gestart met de implementatie van het programma De Vreedzame School op ál onze locaties', vertelt gebiedsmanager Ebelien Udenga.

Democratisch burgerschap

Volgens werkbegeleider Stans Schiffelers is De Vreedzame School een fijn programma om te werken aan democratisch burgerschap. 'De kinderen leren om respect te hebben voor elkaar

en voor de onderlinge diversiteit, om naar elkaar te luisteren, om zelf keuzes te maken en mee te praten over allerlei zaken. Ook leren ze om conflicten op een vreedzame manier op te lossen. Voorheen waren we wat meer geneigd om ruzietjes en gedoe voor de kinderen op te lossen. Nu niet meer. We doen veel nadrukkelijker een beroep op de zelfregulatie en eigen verantwoordelijkheid van de kinderen. Dat vind ik heel waardevol.' In het werkgebied van Ebelien Udenga, Vleuten-De Meern, is tijdens het implementatietraject iedereen gezamenlijk getraind door de CED-Groep, onder leiding van Nicoline Stufkens. Dus niet alleen de pedagogisch medewerkers van de vijf locaties, maar bijvoorbeeld ook het management, de werkbegeleiders en de zorgconsulenten. 'Dat vind ik een heel sterke keus', zegt Udenga daarover. 'Want we willen niet alleen vreedzaam bezig zijn met de kinderen, maar ook met de ouders en binnen het team en de organisatie.'

Pedagogisch handelen

Anoeska den Broeder werkt als pedagogisch medewerker op De Speelleertuin in de wijk Vleuterweide. Sinds ze de intensieve training van de CED-Groep volgde, raakt De Vreedzame School steeds meer geïntegreerd in alles wat ze doet. 'Je neemt deze aanpak de hele dag in alles mee; het is onderdeel van je pedagogisch handelen. Daarnaast zijn er specifieke momenten waarop je gericht een vreedzame activiteit of hulpmiddel inzet. Ik gebruik bijvoorbeeld dikwijls de vreedzame bal in de kring. Als een kind de bal heeft, weten de anderen dat ze moeten luisteren. Ook Aap en Tijger – de 'mascottes' van het programma – horen er helemaal bij. Als Aap en Tijger ruzie hebben, gaan de kinderen helpen om het weer op te lossen. Dat werkt heel leuk.'

Ouders als partners

Het programma De Vreedzame School biedt ook handvatten in de relatie met ouders. 'We beschouwen ouders

'Er is wederzijds respect en iedereen krijgt de kans om een eigen inbreng te hebben'

als onze partners in de ontwikkeling van kinderen', vertelt Ebelien Udenga. Partnerschap met ouders komt meestal niet spontaan tot stand. In een goede samenwerkingsrelatie moeten beide partijen investeren, zegt Udenga. 'Vanaf het eerste contact werken wij aan de relatie. Bij het kennismakingsgesprek geven we niet alleen informatie over wat wij doen, maar we willen óók horen hoe ouders hun kind ervaren en wat ze van ons nodig hebben. Na drie maanden gaat een pedagogisch medewerker op huisbezoek. Dat werkt enorm goed, zeker bij ouders die wat meer tijd nodig hebben om zaken te overzien. Gedurende de peuterleeftijd vinden er ook nog twee à drie ontwikkelingsgesprekken plaats, waarin we bespreken wat wij zien en wat de ouders zien.'

Brandweerwagen

Ook zijn er regelmatig ouderavonden. 'Er zijn bijvoorbeeld vreedzame "kletskaarten", die we tijdens zulke avonden gebruiken om ouders met elkaar in gesprek te laten komen. Dat vraagt wel wat lef van jou als professional, want je moet zelf wat meer afstand nemen. Maar het werkt! Er ontstaan leuke gesprekken

en contacten tussen ouders', aldus Udenga. In de dagelijkse praktijk heeft pm'er Anoeska veel plezier van de goede relatie met ouders. 'Als je een goede band hebt, is het makkelijker om ook lastige dingen te bespreken. En ouders zijn ook meer bereid om hun talenten in te zetten voor de groep. We hebben bijvoorbeeld twee vaders die bij de brandweer en de marechaussee zitten. Die zijn allebei langsgesproken met zo'n speciaal busje, waar alle kinderen in mochten. Dat was natuurlijk reuze spannend en leuk! Afgelopen jaar waren er ook veel uitstapjes waarbij ouders hielpen. Zo bouw je met elkaar aan een hechte gemeenschap rondom de kinderen.'

Medezeggenschap

Ook op team- en organisatieniveau is duidelijk merkbaar dat Spelenderwijs een vreedzame organisatie is. Udenga vertelt dat ze op een andere manier is gaan leidinggeven. 'Ik ben me er meer van bewust geworden dat ik niet altijd de strakke voorzitter hoeft te zijn. Natuurlijk zijn er bepaalde agendapunten die ik wil bespreken en waarin ik leidend ben. Maar bij andere onderwerpen ga ik

bewust achterover zitten en zijn de deelnemers aan het woord. Er is wederzijds respect en iedereen krijgt de kans om een eigen inbreng te hebben.'

'De Vreedzame School heeft ook geholpen om de medezeggenschap anders vorm te geven', vult Stans Schiffelers aan. 'Voorheen was dat behoorlijk hiërarchisch georganiseerd. Nu wordt steeds vaker gekeken welke mensen in de organisatie ergens over kunnen meedenken. Of het nu gaat om een themaplanning, de toekomst van functiedifferentiatie of de uitwerking van een nieuw format; in alle geledingen van de organisatie kunnen mensen meepraten, bijvoorbeeld in themagroepen of klankbordgroepen. Top-down is ingeruild voor bottom-up. Die democratisering komt steeds meer tussen de oren te zitten. Persoonlijk vind ik dat heel mooi. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook tot veel meer draagvlak binnen de hele organisatie leidt.' <

DE VREEDZAME SCHOOL EN DE VREEDZAME WIJK ZIJN ONTWIKKELD DOOR DE CED-GROEP IN NAUWE SAMENWERKING MET STICHTING VREEDZAAM. INFORMATIE: WWW.DEVREEDZAMESCHOOL.NL, OF NEEM CONTACT OP MET NICOLINE STUFKENS (010 407 15 99), E-MAIL: N.STUFKENS@CEDGROEP.NL